

Реферат на тему: "Марійка Підгірянка. Талант відданий дітям"

Марійка Підгірянка

Марійка Підгірянка.

Талант відданий дітям

29 березня 1881 року сім'я лісничого Омеляна Ленерта, яка проживала в с.Білі Ослави (тепер Надвірнянського району Івано-Франківської області) раділа народженню первістки,— її нарекли Марією (всього Ленерти благословили в світ 5 дочок і одного сина).

Зростала Марія на Гуцульщині, оповитій таїною легенд, запам'ятовувала мамині пісні та казки, коломийки та приказки, які чула від земляків.

Незможному Ленерту не під силу було дати вищу освіту усім своїм дітям — її здобув лише син. Марійка ж закінчила двокласну школу у с.Уторопи, що на Косівщині, куди у 1888 року переїхали її батьки.

Однак допитливу й розумну Марію аж ніяк не влаштовувала готова їй, як і чотирьом молодшим сестрам, доля домогосподарки.

Дівчина часто гостювала у свого дідуса по матері, священника Миколи Волошина, який мешкав у с.Заріччя і був багатий великою бібліотекою класичної літератури. Читала Марія Т.Шевченка, Ю.Федьковича, О.Пушкіна, Л.Толстого, в оригіналах А.Міцкевича, Й.Шіллера, Й.Гете, Г.Гейне, Г.Лессінга.

Наполеглива гуцулка самотужки здолала освітні щаблі: 1896 р. в Коломиї склала екстерном іспит за восьмикласну жіночу школу, а 1900 р. у Львові, також екстерном,— за жіночу вчительську семінарію — і здобула омріяний фах.

Понад сорок років пропрацювала Марія Омелянівна на ниві народної освіти. Побравшись восени 1905 року з таким ж, як і сама, вчителем прогресивних поглядів А.А.Домбровським, несла людям світло й добро. А це було нелегко в умовах утисків з боку окупаційних урядів — австро-угорського (до 1918 р.), чеського, польського (1929-1939 рр.),— які неприхильно ставились до розвитку української культури. Діяльність М.О.Домбровської — то не тільки шкільні уроки й ігри з дітьми на перервах. Народна вчительна йшла під селянські стріхи й учила матерів-господарок правильно доглядати за немовлятами, готувати смачні страви. Підтримувати затишок в оселі. Щирі, мелодійні вірші Марійки Підгірянки допомагали школярам запам'ятати букви, засвоїти арифметичні дії, пояснювали різноманітні явища природи...

А почала писати Марія ще в юності. Тоді й обрала собі літературний псевдонім Марійка Підгірянка,— в знак любові та пошани до рідного прикарпатського краю.

Твори Марійки Підгірянки друкувалися в 1902-1908 рр. на сторінках газети "Діло", журналу "Літературно-науковий вісник". 1908 р. вийшла її перша поетична збірка "Відгуки душі". Під час світової війни 1914-1918 рр. М.О.Домбровську разом зі своїми

дітьми власті евакуювали мирне населення Галичини у нижньоавстрійське місто Гмюнді, звільняючи територію для воєнних дій.

Живучи в табірних бараках, Марія доглядала синів і дочку, чим могла, допомагала своїм краянам, організовувала школу для малолітніх українців. І — творила: виливала у віршах, оповіданнях, п'єсах, картинах тугу за Батьківщиною, жаль за понівеченими людськими долями. Так була написана поема "Мати-страдниця" (1917), укладена рукописна поетична збірка "На чужині". У 1919 р. вона повернулася на Західну Україну. Галичанка залишилася працювати на Закарпатті. Саме тут уповні розквітнув талант Марійки Підгірянки як дитячої письменниці. Та з 1925 почалася чехізація Закарпаття, масове закриття шкіл. У 1927 р. М.О.Домбровська залишилася без роботи.

Протягом 1927-1928 рр. Марія проживала в с.Довге Іршавського р-ну — виховувала дітей Ганни Франко-Ключко, внуків І.Я.Франка. Потому повернулася на Галичину. Разом з чоловіком, а пізніше ще й з дочкою Дарією працювала у сільських школах Антонівки, Братишева, Білогірки...

У 1941 р. Марія Омелянівна важко захворіла. Вона вже не могла працювати в школі, не могла писати вірші. 1957 подружжя Домбровських, уже пенсіонерів, переїхало до Рудного, передмістя Львова. Вона знову почала творити — її вірші публікувалися в обласних газетах, журналах "Жовтень" і "Вітчизна", у збірці "Гірські квіти" (1962 р.).

Вчительку-поетесу не забували колишні її учні, знайомі, українські літератори. Її було прийнято до Спілки письменників України. Однак прожиті літа, недуги перевтомили серце Марії Омелянівни, і 18 травня 1963 року її не стало. Марійчині ж "співаночки" "цвітуть" і нині. На жаль, гроно їх далеко не повне — чимало рукописів згубилося на тернистих життєвих дорогах. Після її смерті вийшли такі збірки: "Безкінечні казочки" (1970), "Грай бджілко" (1978), "Ростить великі" (1979), "Школярики йдуть" (1981). Багато віршів, а також п'єса "В чужому пір'ю", казка "Рожка Тихолазка" публікуються вперше — взяті вони з домашнього архіву письменниці, рукописних фондів львівської наукової бібліотеки ім. Василя Стефаника.